

രാജ്യമിന്ന് നേരിട്ടുന്ന ഏറ്റവും വലിയ ആദ്യന്തര പ്രശ്നം നക്സൽ ഭീകരതയാണെന്ന് കണ്ണടത്തിയ സർക്കാർ സർവ്വ സന്നാഹ സെസന്യുവുമായി അതിനെ നേരിടാൻ കോപ്പുകുട്ടികളിണ്ടു. വെടിയുണ്ടകൾ കൊണ്ട് നടത്തുന്ന ഈ ക്രമസമാധാന സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനത്തിന് ഒരു ഓമനപ്പേരും കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്, ഓപ്പറേഷൻ ഗ്രീൻ ഹണ്ഡ്(ഹരിത വേട്). പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ കൊണ്ട് ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും സമ്പന്നമായ പ്രദേശങ്ങളിൽ അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ പ്രാദേശിക ജനതയെ കൊള്ളളയിട്ട് പരിതവേട നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് വന്നു കോർപ്പറേറ്റുകളാണ്. സർക്കാർ ഭാഷ്യത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ നക്സലൈറ്റുകൾക്ക് വേരോട്ടമുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ. കോർപ്പറേറ്റുകൾക്ക് സുഗമമായ വഴിയോരക്കാൻ നക്സൽ ഭീകരതയുടെ പേര് പറഞ്ഞ് ദരിദ്രരായ ജനസമൂഹത്തിന് നേരെ സെസന്യു തോക്കുചുണ്ടുന്ന കാലമുണ്ടാക്കുമെന്ന് ജനാധിപത്യ ഇന്ത്യയുടെ സൃഷ്ടകാക്ലായ സമാധാന പ്രിയൻമാരുപോലും കരുതിയിട്ടുണ്ടാവില്ല. അത്ഭുതമൊന്നും സംഭവിച്ചില്ല, വിചാരിച്ചതു പോലെതന്നെ കോർപ്പറേറ്റ് വാല പ്രകാശ് കാരാട്ടും സംഘവും നിരായുധനായ പോരാളി ബുദ്ധിമുഖവിനെ മുന്നിൽ നിർത്തി നക്സൽ വേട്ടയ്ക്ക് പിന്തുണയുമായെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഒപ്പം എഡിറ്റാറിയലേഴുതി പ്രേതസാഹിപ്പിക്കാൻ ദി ഹിന്ദു വിനെപ്പേബെ ഒരു ഉത്തമ മാധ്യമ ചാഞ്ചാതിയും.

സാമ്പത്തിക മന്ത്രിപട്ടം മാറിയിട്ടും ഉദാർക്കരണം നടപ്പാക്കാൻ ആദ്യ ന്തരമന്ത്രിയായ ചിദംബരം കണ്ണടത്തിയ പുതിയ വഴികളെ വിശകലനം ചെയ്യുകയാണ് അരുന്ധതി രോയ് ഇന്ത്യ ലേവന്തതിൽ.

മഹതി ചിദംബരത്തിന്റെ യുദ്ധങ്ങൾ

■ അരുന്ധതി രോയ്

ഇന്ത്യയെന്ന രാജ്യമോ ഒരീസയെന്ന സംസ്ഥാനമോ ഉണ്ടാവുന്നതിനു വളരെ മുഖ്യതന്നെ തെക്കൻ ഒരീസ തീരെല്ല ഉയരം കുറഞ്ഞെന്നു, മുകൾവശം നിരപ്പായ മലകൾ യോംഗ്രിയ കോന്തുകളുടെ ആവാസ സമാനമായിരുന്നു. മലകൾ കോന്തുകളെ പരിപാലിച്ചു. കോന്തുകൾ മലകളെ ജീവന്തുള്ള അരാധനയോ മുർത്തിയായാണ് അവർ ഇന്ത്യ മലകളെ കണ്ടത്. ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യ മലകളെ കണ്ടത്. ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യ മലകൾ അവയിലെ ബോക്സെസ്റ്റു നിക്ഷേപത്തിനുവേണ്ടി വിറ്റിരിക്കുകയും. തെരവെത്തെ വിറ്റതുപോലെയാണ്.

അവരുടെ നിയം രാജയുടെ ഇൻപ്രിട്ടമായ നിയാംഗിരി മലകൾ വാങ്ങിയ കമ്പനിയുടെ പേര് ‘വേദാന’ എന്നായതിനാൽ ഒരു പക്ഷം, കോന്തുകൾ നിന്തുയുള്ളവരും യിരിക്കുന്നു. ലോകത്തെ തന്നെ കുറ്റൻ വനനക്കവനികളിലെവാനാണിൽ. ഇന്ത്യക്കാരന്നു അനിൽ അഗർവാൾ എന്ന കോടിവരനാണ് ഇന്ത്യ കമ്പനിയുടെ ഉടമ. മുൻപ് ഇരാനിലെ ഷായു ഫേതായിരുന്ന ലഭ്യതയെ ഒരു കൊട്ടാരത്തിലാണ് അദ്ദേഹം താമസിക്കുന്നത്. ഒരീസയെ വിഴുങ്ങാൻ തകംനേരം കുറുക്കുന്ന കമ്പനികളിലെവാനാണ് വേദാന്തം. ഇന്ത്യ മലകൾ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടാൽ

അവരെ പൊതിയുന്ന കാടുകളും നശിപ്പിക്കും. അവയിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന, താഴ്വരകളെ നന്നയ്ക്കുന്ന പുഴ കളും കൈത്തേടാടുകളും നശിക്കും. ഡോംഗ്രിയ കോന്തുകളും നശിക്കും. ഇത്തരം അട്കമങ്ങൾക്കു വിധേയമായി കൊണ്ടിരിക്കുന്ന, വനം തിങ്ങിയ ഇന്ത്യയുടെ ഹൃദയലൈറ്റിലെ അതിരക്കണക്കിന്, പതിനായിരക്കണക്കിന് ആദിവാസിജനതയും ഇല്ലാതാവും. സരണങ്ങളിൽ വനിക്കുന്ന ചിലർ ചോദിച്ചേക്കാം. “അതുകൊണ്ടുനാണ്? പുരോഗതിയുടെ വില ആരക്കിലും കൊടുക്കേണ്ടതില്ലോ?” ഇന്ത്യ ചിന്താഗതിക്കൊപ്പം നിന്നാണു സർക്കാർ ഓപ്പറേഷൻ ഗ്രീൻഹണ്ട്

(ഹരിതവേട) മദ്യുത്തുയിലെ വനങ്ങൾക്ക് താഴെമറ്റപ്പീച്ചിൽക്കുന്ന മാവോ വാഡികൾക്കെതിരെ എന്ന പേരിൽ, പ്രവൃംപിച്ചീരക്കുന്നത്. തീർച്ചയായും കലാപമുയർത്തുന്നത് മാവോവാദികൾ മാത്രമല്ല. ഭൂരിതർ, ദലിതർ, വൈനരഹിതർ, തൊഴിലാളികൾ, കർഷകർ, നെയ്തതുകാർ രാജ്യം മുഴുവൻ സമരങ്ങളുടെ ഒരു നിരതനെ ഉയർന്നു വന്നിട്ടുണ്ട്. മല്ലിം വിവേകങ്ങളും മൊത്തത്തിൽ കൊള്ളെച്ചയും കോർപ്പറേറ്റ് വർക്കരെന്ന നയങ്ങളുശപ്പേടുകയുള്ളതു അനിതികളുടെ പെരുമഴച്ചക്കെതിരെയാണ് അവർ പോരാടുന്നത്. ഏകില്ലും മാവോവാദികളും, ഏറ്റവും വലിയ ഭീഷണി എന്നുവിജിച്ചു. സർക്കാർ ദറ്റപ്പട്ട തത്ത്വകയാണ്. രണ്ടു വർഷം മുമ്പ്, കാര്യങ്ങൾ ഇതു വഷളാവുന്നതിനു മുമ്പു തന്നെ പ്രധാനമന്ത്രി മാവോവാദികളെ വിശേഷിപ്പിച്ചത് ഏറ്റവും വലിയ ആഭ്യന്തര സുരക്ഷാഭീഷണി എന്നാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രശസ്തവും ഏറ്റവും കുടുതൽ ആവർത്തിക്കു ചെയ്യുന്നതു മായ പ്രസ്താവന ഇതാണ്. ഏന്തുകാരണം തിലോ, 2009 ജനുവരി ആറിന് മുഖ്യമന്ത്രി സമേഖനത്തിൽ അദ്ദേഹം നടത്തിയ മാവോവാദികൾക്കു പരിമിത ശ്രേഷ്ഠി മാത്രമെയ്യുള്ളവെന്ന പ്രസ്താവന ശ്രദ്ധ നേടിയില്ല. തന്റെ സർക്കാർ ദിന്റെ തമാർത്ഥ പ്രസ്താവാദികൾക്കു പക്ഷേ, വെളിപ്പെട്ടുത്തിയത് 2009 ജൂൺ 18 ന് പാർലമെന്റിലാണ്. “ധാരുസന്ധിയിലും മറ്റു വിഭവങ്ങളും ഉള്ളിടങ്ങളിൽ ഇടതു തീവ്രവാദം തുടർന്നു കയ്ക്കുകയാണെന്നുണ്ടാക്കിൽ രാജ്യത്തെ നികുഷപകാനരീക്ഷിക്കുന്നതു തീർച്ചയായും അതു ബാധിക്കും. ആരാണു മാവോവാദികൾ? നിരേയിക്കുപ്പട്ട കമ്മ്യൂണിറ്റി പാർട്ടി ഐപ്പ് ഇന്ത്യ (മാവോയില്ല്) യിലെ അംഗങ്ങളാണെന്ന് 1969 ലെ നക്സലലെറ്റ് കലാപത്തിനു നേതൃത്വം കൊടുക്കുന്ന കയ്യും തുടർന്നു സർക്കാരിന്റെ തുടച്ചുനിക്കപ്പെട്ടുകയും ചെയ്ത കമ്മ്യൂണിറ്റി പാർട്ടി ഓഫ് ഇന്ത്യ(മാർക്സിസ്റ്റ് - ലെനി നി ലീ) യുടെ അനേകം പിൻഗാമികളിലെണ്ണ്. ഇന്ത്യൻ സമുദ്രത്തിലെ സഹജമായ ഘടനാപര

മദ്യുത്തുയിലെ മാവോവാദി ഗറില്ലാ സെസന്റ്റിലെ ഇപ്പോൾ പടയാളികൾ പ്രതീക്ഷയറ്റു ഭാരിസ്വത്തിൽ കഴിയുന്ന ഗോത്ര ജനതയാണ്. സഹാര മരുഭൂമിയുടെ പരിസരത്തെ ആപ്രീക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലെ കഷാമത്തിന്റെ വകിലെത്തിനിൽക്കുന്ന ജനങ്ങളോടു മാത്രമെ ഇവിടത്തെ ജനങ്ങളുടെ പട്ടിണിയെ താരതമ്യം ചെയ്യാനാവു. ഒരു അവകാശമെന്ന പ്രോലെ ഇവരുടെ സ്ത്രീകളെ പോലീസ് - വനംവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ മാനംഗംഡപ്പട്ടത്തുന്നു. അന്തിമം എന്നു കരുതാവുന്ന ഏതെങ്കിലും അവർ നേടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് അവർക്കിടയിൽ ജീവിക്കുന്ന, അവരെരാഭാപ്പും പണിയെടുക്കുന്ന പൊരുതുന്ന മാവോവാദി കേഡറുകളെക്കാണ്ടാണ്.

മായ അസമത്വങ്ങൾ ബലപ്രയോഗം വഴി ഭരണകൂട്ടത്തെ വലിരുച്ചിയുന്ന തിലുടെ മാത്രമെ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയുവെന്നാണു മൊവോവാദികൾ വിശ്വസിക്കുന്നത്.

മാവോവാദികളുടെ മുൻഗാമികളും ജാർവ്വസ്സിലെയും ബിഹാരി ലെയും മാവോയില്ല് കമ്മ്യൂണിറ്റി സെൻസറിനും ആദ്യത്തെ പീപ്പിൾസ് വാർ ഗുപ്പിനും വനിച്ച ജനപിന്തുണയുണ്ടായിരുന്നു (2004ൽ ചെറിക്കാലത്തെ നിരോധന പിൻവലിച്ചേരുന്നു) വാർഗ്ഗ വാർഗ്ഗവാദികൾ അവരുടെ റാലിത്തിൽ 15 ലക്ഷത്തോളം പേരാണു പക്ഷടുത്തത്). ഏകില്ലും ആദ്യാപ്ര ദേശിരെ അവരുടെ ഇടപെടലുകൾ വഷളായാണു കലാശിച്ചത്. അവർ അവരുടെ പിന്നീടുന്ന വിമർശകരാക്കി. ആദ്യാപ്ര പോലീസും പി.ഡി.എസ്സും.ജി.യും തമ്മിൽ നടത്തിയ അറിപ്പിക്കുന്ന കൊലയും ടെയിൽ പ്രതികാരത്തിന്റെയും ഒരു കാലത്തിനുശേഷം അതിലുംതായി. അതിജീവിച്ചാവശ്യം ആദ്യാപ്ര അഡ്യൂസിംഗ് അയൽ സംസാരമായ ചരത്തിന്റെ ലേഖകൾ ഉള്ളിലുണ്ടു്.

പുറത്തുള്ള അധികം പേരുകളും പേരുകളും വനത്തിനുള്ളിലെ മാവോവാദി പ്രവർത്തനങ്ങളെ കുറിച്ചു നേരനുവേണ്ടിയില്ല. വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാത്ത വരും ഏകാധിപത്യവീക്ഷണങ്ങളുള്ളതു വരും എതിർദിശവുംഞ്ഞെല്ലെങ്കിലും വച്ചുപോ

റൂപ്പിക്കാത്തവരുമാണ് മാവോവാദികൾ എന്നതാണു പൊതുവെയുള്ള കാഴ്ചപ്പാട്. ഈ മനോഭാവത്തെ മാറ്റാൻ അവരുടെ ഉന്നതനേതാക്കളിലെ ലോറാളായ ഗണപതിയുടെ, അടുത്തകാലത്ത് ഓപ്പൺ മാസികയിൽ വന്ന അഭിമുഖവും സഹായിക്കുന്ന നില്ലാം അധികാരിക്കുന്നതെല്ലാം ജാതികൾ നിരത്തെ ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിന്റെ ഭോാനായ വൈവിധ്യങ്ങളെ നേരിടാൻ അവർ പ്രാപ്തരാണ് എന്നു തോന്തിപ്പിക്കുന്ന നേരും അതിലുണ്ടായിരുന്നില്ല.

മദ്യുത്തുയിലെ മാവോവാദി ഗറില്ലാ സെസന്റ്റിലെ ഇപ്പോൾ ശത്രുപട്ടികൾ പടയാളികൾ പ്രതീക്ഷയറ്റു ഭാരിസ്വത്തിൽ കഴിയുന്ന ഗോത്ര ജനതയാണ്. സഹാര മരുഭൂമിയുടെ പരിസരത്തെ ആപ്രീക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലെ കഷാമത്തിന്റെ വകിലെത്തിനിൽക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ പട്ടിണിയെ താരതമ്യം ചെയ്യാനാവു. പ്രകീർത്തിക്കപ്പെട്ടുന്ന, സാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ 60 വർഷത്തിനുശേഷവും വിദ്യാഭ്യാസ സൗകര്യങ്ങളോ നിയമപരിക്ഷയോ ലഭ്യമാവാത്ത ജനതയാണ് ഇവർ ദശകാലങ്ങളായി കരുണായറ്റ ചുംബണം തിനു വിയേയരാവുന്ന, ചെറു കച്ചവടക്കാരലും നിരതരം കബളിപ്പിക്കപ്പെട്ടുന്ന ജനതയാണിവർ. ഒരു അവകാശമെന്ന പ്രോലെ ഇവരുടെ സ്ത്രീകളെ പോലീസ് - വനംവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ മാനംഗംഡപ്പട്ടത്തുന്നു.

അതുന്ന് എന്നു കരുതാവുന്ന ഏതെങ്കിലും അ വർ നേരിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് അവർക്കിടയിൽ ജീവിക്കുന്ന, അവരെല്ലാപ്പോൾ പണിയിരുക്കുന്ന പൊരുതുന്ന, മാവോവാദി കാഡറുകളെക്കാണ്ഡാൻ.

മാവോയിസ്റ്റുകൾ ഭരണകൂട്ടം കെത്തുവാൻ വലിച്ചേറിയാസനാണ് ആയും യമെടുത്തിരിക്കുന്നത്. എക്കിലും അവർക്കണ്ണിയാം. ജിവിതത്തിലൊർക്കു ലും. തീവണ്ടി കാണാതെ, ഒരു കൊച്ചുപട്ടണം പോലും കാണാതെ എന്നില്കുന്നിൽക്കാണുള്ള ശേഷിപ്പോലും മില്ലാതെ തങ്ങളുടെ കീറത്തുണി പട്ടാളം പൊരുതുന്നത് അവരുടെ നിലനിൽപ്പിനുവേണ്ടിയാണെന്ന്.

2008ൽ പുനാദിക്ക് കമ്മീഷൻ
നിയോഗിച്ച ഒരു വിദഗ്ധസംഘം
'തീവ്രവാദിബാധിത പ്രവേശങ്ങളിലെ
വികക്കസന വെല്ലുവിളികൾ എന്ന
പേരിൽ ഒരു പട്ട റിപോർട്ട് സമർപ്പി
ച്ചിരുന്നു. അതിൽ പറയുന്നത്, നക്സ
ലൈറ്റ് (മാവോവാദി) പ്രസ്ഥാനത്തെ
ഭൂരഹിതരും ദരിദ്രരുമായ കർഷ
കർക്കും ആദിവാസികൾക്കുമിടയിൽ
ശക്തമായ അടിത്തറയുള്ള ഒരു

“എറുവും വലിയ ‘ആദ്യന്തര
സുരക്ഷാടിഷ്ഠണിയിൽനിന്ന് ഏറെ
അക്കലെയാണിത്. മാവോ വാദി
കലാപം ഇന്നന്തെ മുവ്പു ചർച്ചാവി
ഷയമാവുന്നതുകൊണ്ട് ഏറുവും

മിനുത്ത തടയൻ പുശ്രതോക്ക് ഏറ്റവും
 കുടുതൽ വിൽക്കുന്ന ഏറ്റവും
 ദോഹേഷകദ്ദുക്കായ പ്രതാധിപർ
 വരെ, ദശകങ്ങളായി അടിസ്ഥാക്കു
 ടിയ അനിതികളാണ് പ്രശ്നങ്ങളുടെ
 വേർ എന്നു സമ്മതിക്കാൻ തയ്യാറാണ
 വുമെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ
 പ്രശ്നത്തെ നേരിട്ടുന്നതിനു പകരം
 വാദത്തെ തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ
 മറ്റാരു ദിശയിലേക്ക് മാവോവാദി¹
 'ഭീകരതയെപ്പറ്റിയുള്ള വിശ്വാസേഷാ
 ഭത്തിഞ്ചു ശബ്ദമാനമായ ഗ്രാഷ്ടി
 കളിലേക്കു വഴിതിരിച്ചു വിടുന്നു.
 പ്രശ്നത്തെ നേരിട്ടുകയാണെങ്കിൽ 21
 -10 നുറ്റാണ്ടിലെ നിധിവേദ്യയ്ക്കു
 ദ്രോഹിട്ടുകയാണെന്ന് അവർക്കുണ്ടായി,
 പക്ഷേ അവർ അവരോടുതന്ന
 യാണ് സംസാരിക്കുന്നതെന്നു മാത്രം.

പരിഭ്രാംകം: നോമ്പിൽ പെപകട,
തേജസ്സ്

40 വർഷത്തിനുശേഷം കാട്ടാമ്പള്ളിയിൽ കെയ്തതുസ്വാം

கண்ணர்: வாரம் கொண்டோக் குடினிமாழுவிலே பாடகத் கொட்டுப்பாக உயறுப் பூரை வரவைதெ வீடுமுடித்த பாயஸா திருச்சு துடன்னியிருந்து. கோடிகோடு நிலைத்திய வூக்ஷ்மிதை அவார்ய் ஜேதாப் பொவ. ஶோலீஸ்ருப், குடினிமாழுவிலே கொட்டுமக்களாய் நாலு வயஸ்கார் முறையிறுப் பிரஸாரை ஏல்லா ஆற்றாவதேதான் காத்திருந்து. கொட்டுப் பூக்ஷ்மிதை விழ்ணதை நிற்கவூன் என்று குடினிமாழுவிலேயிறுப் போலீஸ்ருப் மங்க நிறுச்சேர் பாயஸா முறையிறுப் பயற் கிடை.

କାରୁବେତୁଳ୍ଳି କାଟାଯାଇଲୁଛି ପଥତି ପ୍ରଦେଶରେ 40
ଵର୍ଷଶତାବ୍ଦୀରୁମେ ନାହିଁ ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷାଳୀଙ୍କ କାନ୍ତୁ
କାଣ୍ଠାଙ୍ଗୁ ଭିନ୍ନମେଲାକଲ୍ପିତ ପକ୍ଷାଳୀଙ୍କ କାନ୍ତୁ
କୁଟିଯାଇରିଥିଲେ କୁଟିଯାଇରିଥିଲେ ଅନ୍ତରୁକ୍ତବ୍ୟାଙ୍ଗ ଉତ୍ତରୁ
କୁଟିଯାଇରି କୁଟିଯାଇରି ଯାଇରିକରି ଆଶୋକ କୁମାର ତରକାରୀ
ନେତୃତ୍ବତତିରେ ଉଦ୍ଯୋଗଶ୍ରଦ୍ଧରୁ ଜିଲ୍ଲା ପରିସଥିତି ସମିତି ବେଳକ୍ରମି
ଭାସକରି ବେଳକ୍ରମି, ସୀଇକ ବେଳକ୍ରମି ବି. ସି. ବାଲକୁଷଣୀ,
କଣ୍ଠପୁର ଜେଜିପ କରିଷକ ସମିତିଯିବୁ ବି. ସି. ବିଜୟନୀ ଏଣ୍ଟିଵର୍ତ୍ତନ
ନେତୃତ୍ବତତିରେ ପରିସଥିତି ପ୍ରବର୍ତ୍ତକରୁ ଚେଲୋର କୁଟିଯାଇରି ବାହିସାର
ଏଠିଂ. ଅର୍ଥ ଅଶୀତଯୁଦ ନେତୃତ୍ବତତିରେ କାଟାଯାଇଲ୍ଲି ତୋଢ଼ିଲ୍
ଦେଖାଯାଏ ପ୍ରେମ. ଏଠିଂ. ମୁସାଯୁଦ ନେତୃତ୍ବତତିରେ କାଟାଯାଇଲ୍ଲି
କରିଷକ ପରିସଥିତି ସମିତି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକରୁ କୋଣ୍ଟିଲ୍ଲି ପକ୍ଷାଳୀଯାତି.
ମୁଖ ଡି. ଏହମ୍. ଓ. ଏଠିଂ. ଜୟରାଜନ୍ଦୁ ପ୍ରେମ. ଶୋଭିକ୍ରମନ୍ଦୁ
କୋଣ୍ଟିଲ୍ଲି ନାହିଁ କରିବାରେ କାଟାଯାଇଲ୍ଲି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକରୁ କୋଣ୍ଟିଲ୍ଲି
ନାହିଁ କରିବାରେ କାଟାଯାଇଲ୍ଲି କରିଷକ ପରିଶ୍ଵରି ସଂରକ୍ଷଣ ସମିତି
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଏ. କେ. କୁଣ୍ଡି ମାମୁ ଅଗିଯିଛୁ.